

Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning, TSE:

1 full sving

TSE er Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning. Etter fire år med regulær drift er alle modulene på plass fra og med høsten 2004. Til nå har TSE-kursene hatt tusen deltakere.

I NTFs fagavdeling sitter fagkonsulent Vibeke Kjærheim og kurssekretær Laila Bråten og styrer utvikling og drift.

– Tusen deltakere. Er det noen gjengangere i dette tallet?

– Ja, det er det absolutt. Det er ofte de samme som kommer igjen, og etter hvert er det ganske mange som har tatt flere moduler. Dette har to sider: Til å begynne med ble vi veldig glade, fordi vi så det som en anerkjennelse og et tegn på kvalitet at de som hadde tatt én modul syntes det var så bra at de gjerne ville ta flere. Men så ble vi redde for at vi skulle få et skille mellom tannlegene; TSEere og ikke-TSEere. Derfor vil vi gjerne si at det ikke ligger noen hindringer i veien for å melde seg på et TSE-kurs på noe tidspunkt, selv om det ikke er modul 1 det er snakk om, og selv om man ikke har vært med fra første gang det ble arrangert TSE-kurs.

– Hvor ofte kommer hver modul til den enkelte lokalforening?

– Vi har utarbeidet en plan som gir hver lokalforening tilbud om én modul hvert år, det vil si hver modul hvert femte år. Vi kjører i utgangspunktet med fire kurs i året, to om våren og to om høsten. Dermed er det ikke sagt at de vil bli arrangert så ofte, for det er det opp til den enkelte lokalforening å avgjøre. De får tilbudet fra foreningen sentralt, og velger så om de vil takke ja eller nei. Sier de nei, står de over og venter til de blir tilbudt en annen modul.

Som deltaker trenger man ikke vente til et ønsket kurs dukker opp i egen lokalforening. Er det ledig kapasitet kan man like gjerne reise til nabofylket, som

Fagkonsulent Vibeke Kjærheim (t.v.) og kurssekretær Laila Bråten er kvinnene bak TSE i NTFs sekretariat. Fra og med i høst er alle modulene i TSE på plass, og Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning er godt i gang.

av og til også representerer en kortere reisevei. Man kan for så vidt reise så langt man vil for å gå på kurs. Vi har faktisk noen tannleger som kommer fra Sverige for å gå på TSE-kurs. Det er mange utenlands som synes vi er heldige som har en forening som har satsert så mye penger på etterutdanning av tannleger.

– Hvor mange er det plass til på hvert kurs?

– Det er maksimalt plass til 48 deltakere, men 40 regner vi som fulltegnet. Den kritiske grensen nedad for å arrangere er ca. 25 deltakere.

– Hvem er den typiske TSE-deltaker?

– Det er mann eller kvinne på vel 40 år. En som har overskudd, og kanskje er over den verste tidsklemma. De eldste tannlegene har vi ikke fått med oss i noen særlig grad, og heller ikke de yngste. Men vi ser at også nyutdannede melder seg på, selv om de ikke har noe stort etterutdanningsbehov ennå. Det

som er fint med å ha med dem, er at de er datakyndige og har oppdatert basalkunnskap og erfaring med problembasert læring (PBL). Det deler de, samtidig som de får mye igjen når de møter eldre kolleger, og blir integrert i miljøet både faglig og sosialt. Vårt mål er for øvrig at halvparten av Norges tannleger skal gå på TSE-kurs.

– Bør TSE bli obligatorisk?

– Nei, vi synes ikke det. Vi vil gjerne bevare den gleden som frivilligheten gir. Vi innses også at denne formen ikke passer riktig alle. Den krever egeninnsats på en annen måte enn mange er vant til, og man må være åpen for at odontologi ikke er en fasisvitenskap. Noen tannleger vil fortsatt helst ha kurs hvor de sitter og hører.

– Hva koster det for tannlegen å gå på TSE-kurs?

– Inntil nå har vi tatt 6 000 kroner for et kurs, eksklusiv kost og losji. Den prisen har vært uendret siden vi startet

med den første «piloten» i 1999. Denne høsten er det modul fire som er pilotkurs, som den siste vi starter opp. Når alle moduler er i regulær drift fra og med våren 2005, vil vi justere prisen opp. Alle kostnader øker, og dette er i utgangspunktet ikke dyre kurs. For den prisen får man to samlinger, som innebærer fire hele dager med undervisning, og tett oppfølging av de fagansvarlige i en periode på vel to måneder. Til sammen er det mellom 40 og 50 forelesninger i hver modul. Noen av dem finnes bare på Internett.

– Er det svært arbeids- og tidkrevende å gå på TSE-kurs?

– Det er et rykte som har spredt seg litt, men vi håper det ikke har festet seg. Deltakerne deles i grupper, og arbeider med fra to til fire PBL-oppgaver under veiledning. Det er nær kontakt i ni til ti uker, og det gis god oppfølging hele veien. I løpet av disse ukene er alt gjort. Enkelte synes det krever mye, men ingen skal la seg skremme av det. Man styrer mye selv. Selvsagt skal det settes av litt tid, så man skal ikke gjøre dette i de mest travle periodene i livet, eller i den verste ammetåka.

– Krever det gode dataferdigheter?

– Datakunnskapene blant deltakerne er svært varierende, og alle kommer seg fint igjennom. Det er hjelp og støtte å få på alle bauger og kanter. Både lokalt og i gruppen. Vi her i sekretariatet tar gjerne i mot spørsmål og svarer på alt mulig. Alle får en veiviser til programvaren Classfrontier 10 dager før kurset starter, og dessuten arrangeres det ofte forkurs, i form av et tre timers kveldskurs. Dette er opp til den enkelte lokalforening. Vi er i ferd med å få til noe som fungerer slik vi hadde ønsket. Og vi er litt stolte av at vi har vært med på å dytte tannlegenes databruk et stykke fremover og åpne en ny verden for dem på Internett. TSE har bidratt til at tannlegene har investert i datautstyr og kommet over barrierer.

– Hva med kursgiverne, er de fortrolige med denne undervisningsformen?

– Det kan vi ikke si at alle har vært i utgangspunktet. Men alle de fagansvarlige har hatt lyst til å være med, og vi tror at de også har hatt en både lærerik og utfordrende tid. Kursgiverne har nok ikke alltid visst hva de har gått til, men de synes det er givende og sier at de lærer mer av TSE og får mer tilbake av kursdeltakerne enn i noen annen kursform. For øvrig er fakultetene i Oslo og Bergen involvert i like stor grad. Og det nye miljøet i Tromsø er også kommet med. Og foruten kursgiverne har vi med eksterne folk i utviklingen av modulene.

– Hvor har dere møtt de største vanskelighetene?

– Det har vært på den tekniske siden. Der har det vært vanskelig å forutsi alle humpene i veien. Mange har måttet være tålmodige, og vi har lært mye av erfaringene vi har tilegnet oss. Etter hvert har vi kunnet tilrettelegge bedre, og nå er vi som sagt langt på vei der vi synes vi bør være.

Det er også viktig å nevne de lokale kurskontaktene som står for organiseringen lokalt, og bruker mye av fritiden sin på det. Dette krever mer enn å arrangere dagskurs. Fylkestannlegene har også stort sett fulgt opp og gitt støtte, og av og til samarbeider fylket og lokalforeningen om organiseringen.

Hvert år samles de lokale kreftene for å utveksle erfaringer, og fra og med i år har vi arrangert en tilsvarende samling for de fagansvarlige. Det vil vi gjerne fortsette med, avslutter Laila Bråten og Vibeke Kjærheim, som er meget godt fornøyde med NTFs store satsing på etterutdanning. De er stolte av TSE.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi